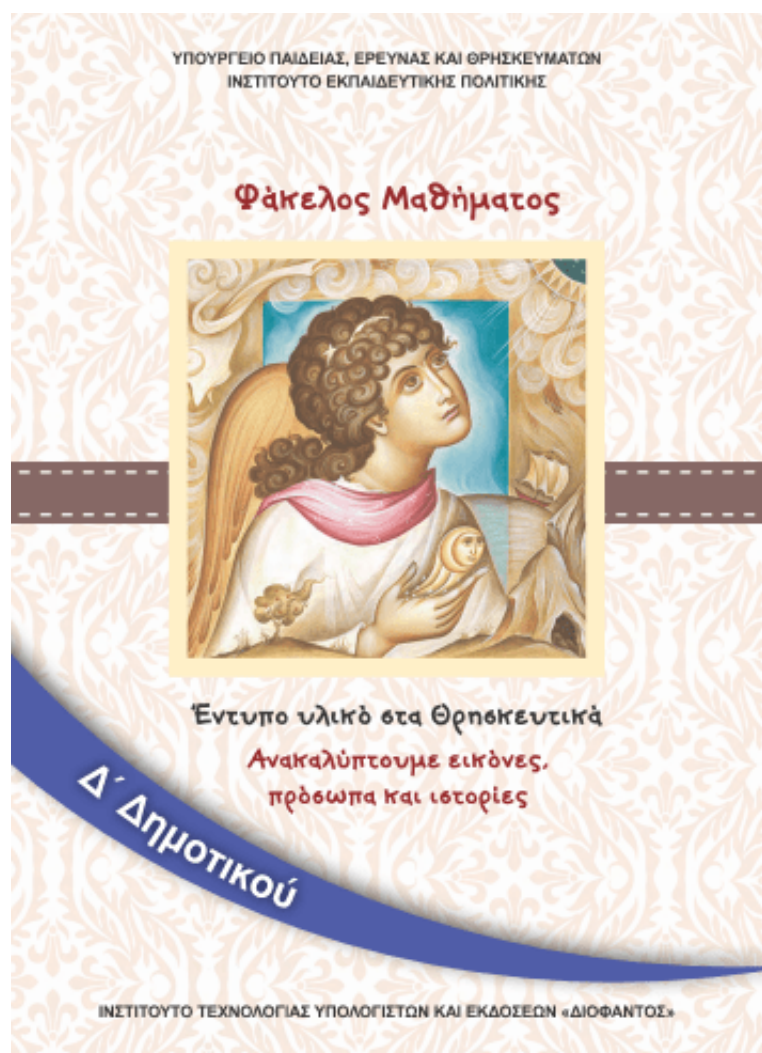

Η πολλαπλή αποδόμηση του πολυθρησκειακού μαθήματος των θρησκευτικών

Γράφει ο **Κωνσταντίνος Χολέβας** – Πολιτικός Έπιστήμων.

Άρκετά προβλήματα προξένησαν στους μαθητές και στις μαθήτριες τά πολυθρησκειακά Θρησκευτικά, τά όποια εισήχθησαν στα Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια με τίς ύπουργικές αποφάσεις του κ. Νίκου Φίλη τό 2016 και του κ. Κων. Γαβρόγλου τό 2017. Λίθοι, πλίνθοι και κέραμοι ατάκτως έρριμμένα, όπως θά έλεγε και ό αρχαίος ιστορικός Ξενοφών.

Μία ανάμειξη δεκάδων θρησκειών, δοξασιών και λαογραφικών πληροφοριών, οί όποιες προκαλούσαν σύγχυση στον μαθητή και δέν οίκοδομούσαν. Είναι πλέον ή ώρα νά αποσυρθούν οί λεγόμενοι φάκελοι, δηλαδή τά σχολικά βιβλία του συγκεκριμένου Προγράμματος Σπουδών από όλες

τίς τάξεις.

Τό Νέο Πρόγραμμα Σπουδών, όπως τό ονόμασαν οί σχεδιαστές του, ήδη αποδομήθηκε από δικαστικές αποφάσεις καί από τίς απόψεις έγκρίτων θεολόγων καί παιδαγωγών. Θυμίζω:

Μέ τίς αποφάσεις 660/2018 καί 926/2018 τό Συμβούλιο τής Έπικρατείας, δηλαδή τό Άνώτερο Άκυρωτικό Δικαστήριο τής χώρας, δέχθηκε τήν προσφυγή τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιῶς κ. Σεραφεΐμ, τής Πανελληνίου Ένώσεως Θεολόγων καί μεμονωμένων γονέων, καί ακύρωσε τά πολυθρησκευτικά Θρησκευτικά ὡς αντίθετα πρὸς τό Σύνταγμα, τούς Νόμους καί τήν Εὐρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων τοῦ Άνθρώπου.

Το Δικαστήριο ἔκρινε ὅτι τό Νέο Πρόγραμμα Σπουδών θά χαρακτηρισθεῖ ἀκόμη καί ὡς μία μορφή προσηλυτισμοῦ εἰς βάρος τῶν μαθητῶν καί μαθητριῶν. Οἱ δικαστές μάλιστα ἔκριναν ὅτι δέν πρόκειται κἄν γιὰ θρησκευολογικό μάθημα, διότι στήν ἀμιγῆ θρησκευολογία, οἱ διαφορετικές θρησκείες παρατίθενται σέ ξεχωριστά κεφάλαια καί ὄχι ὅλες μαζί στό ἴδιο κεφάλαιο.

Μέ τίς νεώτερες αποφάσεις 1749/2019 καί 1750/2019 τό Συμβούλιο τής Έπικρατείας (ΣτΕ) ἔκρινε τίς Ὑπουργικές αποφάσεις Γαβρόγλου γιά τά Θρησκευτικά ὡς ἄκυρες καί ἀντισυνταγματικές. Το Άνώτατο Δικαστήριο θεωρεῖ ὅτι μέ τήν καινούργια ὕλη τοῦ μαθήματος (σχεδόν ταυτόσημη μέ τήν ὕλη πού ὀριζε ὁ Νίκος Φίλης) παραβιάσθηκαν οἱ διατάξεις τοῦ Συντάγματος γιά τόν σκοπό τής Έκπαιδεύσεως.

Στό ἄρθρο 16, παρ. 2, τό Σύνταγμα καθορίζει ὡς σκοπό τής Παιδείας τήν ἀνάπτυξη ἐθνικῆς καί θρησκευτικῆς συνειδήσεως. Οἱ δικαστές ἔκριναν ὅτι ὁ συνταγματικός νομοθέτης ἐννοεῖ ἐλληνική ἐθνική συνείδηση, διότι τό κράτος μας εἶναι ἐθνικό κράτος τῶν Ἑλλήνων, καί Ὁρθόδοξη θρησκευτική συνείδηση.

Ἡ ὕλη τοῦ Νέου Προγράμματος Σπουδών ἀπορρίπτεται ὡς πολυθρησκευτική, διότι δέν ἀναπτύσσει τή συνείδηση τῶν Ὁρθοδόξων.

Μάλιστα τό ΣτΕ ἐπικρίνει τούς σχεδιαστές τοῦ Νέου Προγράμματος Σπουδών, διότι σκοπίμως παρουσιάζουν μόνον τά κοινά σημεῖα διαφόρων θρησκειῶν καί δοξασιῶν καί ὄχι τίς διαφορές τους. Τό Δικαστήριο δηλώνει ἐμμέσως πλὴν σαφῶς ὅτι δέν ὑπηρετεῖται ὁ σκοπός τής Παιδείας μας ὅταν ἰσοπεδώνεται ἡ θρησκευτική, ἐθνική καί πολιτιστική ταυτότητα τῶν μαθητῶν καί τῶν πολιτῶν.

Στίς 31.10.2019 δημοσιεύθηκε ἡ σχετική ἀπόφαση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Δικαιωμάτων τοῦ Άνθρώπου, τό ὁποῖο ἐδρεύει στό Στρασβούργο. Τό ΕΔΔΑ, ἐκδικάζοντας μία προσφυγή τής Ένώσεως Ἀθέων τής Ἑλλάδος, ἔκρινε ὅτι καί ἀπό τό πολυθρησκευτικό Νέο Πρόγραμμα Σπουδών δικαιούται ὁ γονεὺς νά ζητήσῃ ἀπαλλαγὴ τοῦ παιδιοῦ του, ὅταν ὑπάρχει παραβίαση τής θρησκευτικῆς συνειδήσεως.

Τό Δικαστήριο, λοιπόν, καταρρίπτει ἓνα ἀπὸ τά κυριώτερα ἐπιχειρήματα τῶν σχεδιαστῶν τῶν πολυθρησκευτικῶν Θρησκευτικῶν, ὅτι δῆθεν στό μάθημά τους δέν θά ὑπάρχουν ἀπαλλαγές.

Ἄρα προσθέτω ἐγώ, ἀφοῦ σέ ἓνα μάθημα Θρησκευτικῶν πάντα θά ὑπάρχουν ἀπαλλαγές ἀλλοθρήσκων καί ἑτεροδόξων, καλύτερα νά ἔχουμε ἓνα μάθημα Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ περιεχομένου παρά ἓνα πολυθρησκευτικό μάθημα, πού προκαλεῖ σύγχυση καί παρουσιάζει τόν Χριστό σάν ἓνα πρόσφυγα δάσκαλο!

Σέ ἐπίπεδο θεολογικῆς κριτικῆς ἐπισημαίνω ὅτι ἀπό τήν πρώτη στιγμή τής ἐμφανίσεως τοῦ πολυθρησκευτικοῦ Νέου Προγράμματος Σπουδών ἀντέδρασαν καί διεφώνησαν δύο γνωστοί Ἄγιοι.

Ο (τόρα πλέον) μακαριστός Αρχιμ. Γεώργιος Καψάνης, Καθηγούμενος της Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, καί ὁ προηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων Αρχιμ. Βασίλειος Γοντικάκης.

Μάλιστα ὁ π. Βασίλειος κατέγραψε τήν κριτική σέ ἓνα βιβλίο, τό ὁποῖο ἐξεδόθη τό 2018 μέ τίτλο: Ὁ Βασιλεύς τῆς Δόξης. Ἐκεῖ παίρνει θέση ὑπέρ τοῦ ὁμολογιακοῦ μαθήματος μέ ἔμφαση στήν Ὁρθοδοξία ἀπορρίπτοντας τό πολυθρησκειακό πείραμα.

Γράφει μεταξύ ἄλλων: «Μέ τήν ὀρθόδοξη ἐμπειρία καί ζωή, τό ὁμολογιακό μάθημα εἶναι ἀνοικτό καί ἀπεριόριστο. Τό ἀνοικτό ἀνθρωπίνως εἶναι τό κλειστό καί ἀνυπόφορο. Ἡ ὁποιαδήποτε ἐλευθερία του δέν μπορεῖ νά βγῇ ἔξω ἀπό τά ὅρια τῆς φθορᾶς τοῦ χώρου καί τοῦ χρόνου πού δέν χωροῦν τόν ἄνθρωπο». (1)

Ὁ γνωστός θεολόγος καί Ὁμότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου Χρήστος Γιανναράς προσεκλήθη τόν Σεπτέμβριο τοῦ 2019 σέ θεολογική ἡμερίδα στό Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης μέ ἀντικείμενο τά Θρησκευτικά στήν ἐκπαίδευση. Ἐκεῖ τόνισε ὅτι διαφωνεῖ μέ τό Νέο Πρόγραμμα Σπουδῶν γιά τά Θρησκευτικά, λέγοντας μάλιστα ὅτι μπορεῖ νά ἔχει ἀρνητικές συνέπειες γιά τά παιδιά τοῦ Δημοτικοῦ.

Ὁ σπουδαῖος παιδαγωγός, κορυφαῖος γλωσσολόγος καί πρόην Πρύτανης τοῦ ΕΚΠΑ Γεώργιος Μπαμπινιώτης ἔχει ταχθεῖ ἐπανειλημμένως ὑπέρ τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ μαθήματος καί κατά τῶν θρησκευτολογικῶν ἢ πολυθρησκειακῶν πειραματισμῶν. Τόν Δεκέμβριο τοῦ 2018 δήλωσε τά ἑξῆς στό περιοδικό CRASH:

“Ερώτηση: ...Ποια νομίζετε ὅτι εἶναι ἡ πρέπουσα διδασκαλία των Θρησκευτικῶν ὥστε ὁ ἐλληνισμός νά διατηρήσει τήν ὀρθόδοξη πίστη του;

Απάντηση: Ἐχῶ μιλήσει ἐπανειλημμένως γι’ αὐτό το θέμα. Απαραίτητο καί ἐνδιαφέρον ἀκόμη καί γιά τα ἴδια τα παιδιά δέν εἶναι νά μάθουν τι διδάσκουν τα διάφορα (φιλοσοφικά συνήθως) θρησκευτικά δόγματα, που εἶναι καί πολλά καί με πολύ δύσκολες ἀφηρημένες ἐννοιες. Σκοπός του μαθήματος των Θρησκευτικῶν στήν Ἐκπαίδευση εἶναι νά μάθουν τι πρεσβεύει ἡ ἐπίσημη θρησκεία τῆς πατρίδας τους, ἐν προκειμένῳ τί διδάσκει ἡ Ὁρθόδοξη Χριστιανική Θρησκεία μέσα ἀπό τήν Καινή Διαθήκη καί τήν ὀρθόδοξη παράδοση των κολοσσῶν τῆς σκέψεως που εἶναι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, ἰδίως οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες. Τι διδάσκει ὁ Βουδδισμός, ὁ Ἰσλαμισμός, ὁ Ἰνδουισμός, ὁ Κομφουκιανισμός, ὁ Ταοϊσμός, ὁ Σαμανισμός, κ.ά.- πέραν μίας γενικῆς βραχείας πληροφόρησης γιά τις κυριότερες ἀπό αὐτές- δέν ἐνδιαφέρει τόν Χριστιανό Ἕλληνα Ὁρθόδοξο μαθητή. Τα Θρησκευτικά – ἀναπόφευκτα καί ορθῶς- εἶναι μάθημα θρησκευτικῆς κατήχησης, διδάσκει δηλαδή στους μαθητές τα κύρια σημεῖα τῆς χριστιανικῆς πίστεως, δέν εἶναι μάθημα Θρησκευτολογίας, που διδάσκεται περιορισμένα ἀκόμη καί στις Θεολογικές Σχολές.

Κάτι ἀκόμη: Ἡ ὀρθόδοξη χριστιανική πίστη καί ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία γενικότερα ἔχουν μακρά ἱστορική παράδοση καί σύνδεση με τόν Ἑλληνισμό (Τρεῖς Ἱεράρχες, Βυζάντιο, Νεοελληνικός Διαφωτισμός, Ἐπανάσταση τοῦ 1821, Ἀντίσταση). Δέν εἶναι γιά τους Ἕλληνες ἀπλά ἓνα θρησκευτικό δόγμα ἀνάμεσα σε ἄλλα, ὅπως συμβαίνει ἱστορικά με κάποιες ἄλλες χώρες».

Εὔχομαι νά βρεθεῖ συντόμως ἡ καλύτερη λύση γιά τή διδασκαλία τῶν Ὁρθοδόξων – καί ὄχι πολυθρησκειακῶν- Θρησκευτικῶν στους μαθητές καί τίς μαθήτριες τοῦ Δημοτικοῦ, τοῦ Γυμνασίου καί τοῦ Λυκείου μέ σεβασμό στό δικαίωμα τῶν ἀλλοθρήσκων καί τῶν ἐτεροδόξων νά ἀπαλλάσσονται, ἐάν καί ὅταν τό ἐπιθυμοῦν.

(1). Ἀρχιμανδρίτου Βασιλείου Γοντικάκη, Προηγούμενου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων: Ὁ Βασιλεύς τῆς Δόξης, ἔκδοση Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων, 2018, σελ.65.

[Άρθρο](#) στο περιοδικό ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ Δεκεμβρίου 2019